Jaarplan Inclusie en Antidiscriminatiebeleid Stadsdeel Noord 2025

Inleiding

In de komende jaren staat stadsdeel Noord voor de belangrijke opgave om een inclusieve samenleving te creëren waarin iedereen zichzelf kan zijn, ongeacht geslacht, geaardheid, religieuze of culturele achtergrond. Dit streven is essentieel in een snel veranderend Noord, waar de verschillen tussen bestaande en nieuwe wijken en tussen oude en nieuwe bewoners dreigen te vergroten. Het is van groot belang om actief te werken aan het tegengaan van segregatie en het bevorderen van ontmoeting en uitwisseling tussen alle Noorderlingen, zodat iedereen kan profiteren van de ontwikkelingen in het stadsdeel en kansengelijkheid wordt gestimuleerd.

De noodzaak voor dit jaarplan wordt gevoed door verschillende knelpunten en uitdagingen die in Noord spelen. De economische zelfstandigheid van vrouwen in Noord (52,1 % Noord, 58,3% Amsterdam) is aanzienlijk lager dan in andere delen van de stad, en veel vrouwen, met name die met een migratieachtergrond, leven in sociaal isolement of zijn kwetsbaar. Daarnaast is de LHBTIQ+ gemeenschap in Noord minder zichtbaar dan voorheen en ervaart zij een gebrek aan veiligheid en acceptatie. Ook is er een zorgwekkende toename van discriminatie en racisme onder jongeren en kinderen.[1]

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en een inclusieve toekomst te realiseren, kiest stadsdeel Noord voor de volgende speerpunten als leidraad voor het beleid:

1. Het doorbreken van anti-segregatie tussen oude en nieuwe Noorderlingen. De snelle ontwikkelingen in Noord dreigen de verschillen tussen bestaande en nieuwe wijken en bewoners te vergroten, waardoor ontmoeting en uitwisseling essentieel zijn voor verbinding en kansengelijkheid.
2. Het versterken van de positie van vrouwen.
3. De bestrijding van discriminatie en de bevordering van sociale veiligheid en acceptatie van LHBTIQ+'ers.
4. Het belichten van de gedeelde geschiedenis van diverse bewoners, waaronder het slavernijverleden, de Joodse geschiedenis en de migratiegeschiedenis, om zo een inclusievere samenleving te creëren.
5. Het streven naar inclusieve participatie waarbij alle bewoners worden bereikt en betrokken bij de ontwikkeling van Noord.

[1] Anders behandeld, Amsterdamse kinderen en jongeren over discriminatie en racisme, 20 november 2024

Bewonersbetrokkenheid is een belangrijk uitgangspunt van stadsdeel Noord. Het stadsdeel wil de participatie inclusiever en representatiever maken en blijft hierover graag in gesprek.

Door aandacht te besteden aan de uitdagingen van verschillende doelgroepen – oude en nieuwe Noorderlingen, vrouwen met diverse achtergronden, de LHBTIQ+ gemeenschap, en mensen met een gedeelde geschiedenis, zoals de Joodse gemeenschap en migrantengroepen – beoogt stadsdeel Noord een omgeving te creëren waarin iedereen zich geaccepteerd en veilig voelt. Dit jaarplan dient als een concrete stap in de richting van dit ambitieuze doel.

Door middel van de genoemde activiteiten en een actieve samenwerking met diverse organisaties en bewoners, zet stadsdeel Noord zich in voor een inclusieve samenleving in 2025.

Speerpunten en activiteiten:

Vrouwenemancipatie: Het stadsdeel wil de economische zelfstandigheid van vrouwen vergroten. Dit wordt nagestreefd door de Noordse Vrouwenagenda, die is onderverdeeld in drie actielijnen:

1. Vinden en verbinden: Het in contact brengen van vrouwen met elkaar en het vergroten van hun netwerk. Dit omvat het organiseren van activiteiten gericht op ontmoeting en het versterken van het Noordse Vrouwennetwerk, zoals het jaarlijkse vrouwenontbijt.
2. Veerkracht en weerbaarheid: Het vergroten van de veerkracht van vrouwen, met speciale aandacht voor vrouwen met een migratieachtergrond en slachtoffers van huiselijk geweld.
3. Op weg naar werk en inkomen: Het ondersteunen van vrouwen bij het vinden van werk en het genereren van een eigen inkomen.

Samenwerking: Er wordt samengewerkt met o.a. Noordse Vrouwen, Malak, Single Supermom, Female Economy en Elance.

Vrouw aan het IJ, Vrouwen- en Meidencentrum: Het realiseren van een plek waar vrouwen en meisjes kunnen leren en zich ontwikkelen, en waar de drie ambities van de Vrouwenagenda samenkomen. Dit centrum is een duidelijke wens van de vrouwen zelf.

Het doel van de ontwikkeling van Vrouw aan het IJ, is drieledig. De gemeente Amsterdam/Aanpak Noord en haar samenwerkingspartners beogen met het ontwikkelen van een nieuw, innovatief vrouwen- en meidencentrum op een markante locatie in Amsterdam Noord, allereerst een impuls te geven aan het versterken van de eigen kracht van vrouwen en meiden in Noord, en op die manier intergenerationele kansenongelijkheid

te doorbreken. Daarnaast is het co-creatieproces waardoor dit centrum tot stand komt uniek, omdat het volledig is ontstaan vanuit een initiatief van bewoners en organisaties.

Binnen de coöperatie wordt gewerkt aan vier ‘productlijnen’ die als diensten kunnen worden aangeboden, en waarbij Vrouw aan het IJ van maatschappelijke meerwaarde kan zijn. Vanuit onderzoek weten we dat er binnen bepaalde beroepsgroepen grote tekorten zijn. Dit gekoppeld aan het versterken van de lokale economie, zijn er vier productlijnen waarbinnen vrouwen en meiden deze stappen succesvol kunnen doorlopen. Door het ontwikkelen van deze vier productlijnen draagt Vrouw aan het IJ ook bij aan het verminderen van tekorten in beroepen en aan maatschappelijke opgaven.

1. Kinderopvang en Educatie: Tijdens cursussen, trainingen en activiteiten die plaatsvinden in het centrum, wordt kinderoppas aangeboden. Vrouwen die dit in eerste instantie vrijwillig doen, kunnen, als zij dit ambiëren, doorgroeien naar een buurtbaan en vervolgens een opleiding volgen tot pedagogisch medewerker of naar de PABO.
2. Facilitair beheer en catering: Binnen facilitair beheer en catering zijn er in het centrum genoeg taken te doen, die nu al deels vrijwillig en deels betaald door vrouwen worden uitgevoerd. We gaan dit professionaliseren door hier leer-/ondernemerstrajecten aan te koppelen. Vrouwen en meiden kunnen deze producten, zoals catering en facilitair medewerker, vervolgens “verkopen” aan partijen uit de buurt. Denk aan de vele festivals op het NDSM-terrein, restaurants aan de IJ-oever en werkgevers zoals BovenIJ en de gemeente.
3. Circulaire fashion: Het centrum biedt aan vrouwen en meiden begeleiding in de voorbereiding naar werk of sollicitatie. Een dienst als “Dress for Success” verzorgt gratis kleding, haar en make-up en adviseert hierover. Dit doen de vrouwen in eerste instantie vrijwillig; de ambitie is dit te koppelen aan leertrajecten en opleidingen in fashion, design, beauty en style, en op termijn ook een eigen circulaire kledinglijn te ontwikkelen, van vintage kleding en nieuwe kleding van oude stoffen. Door kennis en ervaring te koppelen, krijgen vrouwen met veel ervaring in fashion, style en ontwerp de kans zich hier professioneel in te ontwikkelen en te ondernemen.
4. Klussen en techniek: Veiligheid is een belangrijk thema, ook als het gaat om het ontvangen van klusdiensten in en om het huis. Een klusdienst voor en door vrouwen geeft handige vrouwen de gelegenheid om te klussen bij andere vrouwen thuis. Voor vrouwen die zich op dit vlak willen ontwikkelen, zoeken we naar opleidingstrajecten en werkervaringsplekken binnen en buiten het centrum.

Gedeelde geschiedenis: Het stadsdeel wil aandacht besteden aan de verhalen van verschillende bewoners, de geschiedenis van het stadsdeel, het slavernijverleden, de Joodse geschiedenis en de verhalen van de eerste migranten in Noord. Het leren van elkaars geschiedenis en de geschiedenis van Noord draagt bij aan een meer inclusieve samenleving. Aandacht wordt besteed aan het slavernijverleden (onder andere via Keti Koti en Keti Koti

Junior), de Joodse geschiedenis (onder andere herdenkingen en struikelstenen), en de verhalen van de eerste migranten (onder andere aandacht voor woonoord Atatürk en de Turkse en Marokkaanse migratie). Projecten zoals 'Oorlog in mijn Buurt', 'Koloniale Sporen in mijn Buurt' en 'Aankomst in mijn Buurt' bevorderen ontmoetingen tussen jong en oud.

Migratiegeschiedenis: Er wordt aandacht besteed aan het voormalige woonoord 'Atatürk' en de Turkse arbeidsmigratie. Het voorstel van STOC om het gedenkteken aan te passen is afgewezen door het Stadscuratorium (SCA). Het SCA stelt voor het gedenkteken in ere te herstellen en in samenwerking met Kunstwacht op te knappen. Daarnaast wordt de toevoeging van een bord in de nabijheid van het gedenkteken, met begeleidende informatie over de geschiedenis van het woonoord, prioriteit. Ook worden de mogelijkheden van het verwijderen van de omheining onderzocht om het gedenkteken zichtbaarder te maken. In 2024 is er daarnaast een rondreizende expositie geweest over 60 jaar Turkse migratie. Dit jaar besteden we aandacht aan de Marokkaanse Amsterdammers met een expositie van EMCEMO, ‘Gedeelde Geschiedenis’ in de Openbare Bibliotheek Amsterdam Banne Noord, inclusief een randprogramma. In de expositie is er doorlopend een video-installatie te bezichtigen waarin Marokkaanse Amsterdammers uit het publieke veld hun persoonlijke verhaal delen over hun band met de stad. Dialoog en ontmoeting tussen generaties en buurtbewoners, moskee Noord en ex-arbeiders van de NDSM-werf, waarin bestaande en nieuwe verhalen worden gedeeld, worden ondersteund door exposities en gastsprekers. De expositie "Marokkaan in Mokum" zal dagelijks te zien zijn van 10:00 tot 15:00 uur, inclusief vertoningen van documentaires en videoportretten in de woonkamer van de expositie.

Joodse geschiedenis: Er zijn herdenkingen voor de slachtoffers van de confectiefabriek Hollandia Kattenburg en het plaatsen van struikelstenen om de Joodse slachtoffers van het nationaalsocialisme te herdenken.

Oorlogsherdenkingen: Het ondersteunen van diverse comités die jaarlijks oorlogsherdenkingen organiseren, zoals het Comité Landelijk Noord (Holysloot, Ransdorp, Zunderdorp en Schellingwoude), Comité Midden Noord, Comité Tuindorp Oostzaan, Comité Nieuwendam, Draka en de Spanje burgeroorlog herdenking.

In mijn Buurt – Leren door Ontmoeting bevordert interactie tussen jong en oud door middel van persoonlijke ontmoetingen. Ze koppelen leerlingen van diverse onderwijsniveaus aan ouderen om begrip en verbinding te creëren en vooroordelen te doorbreken. Leerlingen interviewen ouderen over belangrijke onderdelen van de Nederlandse geschiedenis, zoals het koloniale verleden en de Tweede Wereldoorlog, waarbij ze zijn opgeleid als junior interviewers. Naast het programma Oorlog in mijn Buurt zijn er ook projecten zoals Koloniale Sporen in mijn Buurt en Aankomst in mijn Buurt, die in samenwerking met scholen worden uitgevoerd. Deze programma's richten zich respectievelijk op de thema's Tweede Wereldoorlog, koloniaal verleden en migratie. De methode ‘Leren door Ontmoeting’ heeft als doel leerlingen op te leiden tot juniorjournalisten. Ze interviewen ouderen uit hun buurt

over deze historische verhalen en leren deze te vertellen in de ik-vorm, waardoor ze nieuwe erfgoeddragers worden. Ze bevorderen ontmoetingen tussen jong en oud, zodat verhalen over de Nederlandse geschiedenis gedeeld kunnen worden. Jaarlijks nemen verschillende basisscholen en middelbare scholen uit Noord deel aan de projecten: Aankomst in mijn Buurt, Koloniale Sporen in mijn Buurt en Oorlog in mijn Buurt. In 2024 waren er maar liefst 9 scholen bij betrokken. In 2025 zijn dat onder andere MKC Oostzanerwerf, Het Wespennest, Twiskeschool, Metropolis, Damstede, Botteloef, Kinderboom en Poolster.

Koloniaal verleden: De Keti Koti-viering wordt jaarlijks georganiseerd om de afschaffing van de slavernij te herdenken. Dit gebeurt op verschillende locaties, zoals het Waterlandplein en in Huis van de Wijk De Meeuw. Daarnaast is er een speciaal programma voor jongeren, Keti Koti Junior, georganiseerd door Noordje in samenwerking met NiNsee. Dit initiatief is gericht op de jongere generatie. Leerlingen van 6 scholen nemen deel aan dit project, waarbij ze een informatieve les over het Nederlands slavernijverleden volgen, gegeven door NiNsee. Daarnaast krijgen ze een verwerkingskunstles van Noordje. Het project wordt op 27 juni afgesloten met de Keti Koti Junior Show in het Wereldmuseum. Noordje vindt het belangrijk dat het Nederlands slavernijverleden en de impact daarvan op de huidige maatschappij bespreekbaar zijn. Dit onderwerp kan beladen zijn, maar door het creatief aan te pakken, sluiten we aan bij de belevingswereld van de kinderen. Tijdens de lessen staan thema's als vrijheid, 'color bravery', trots op afkomst en identiteit centraal, met als belangrijkste doel verbinding te creëren. Door samen te praten over het slavernijverleden en gezamenlijk kunst te maken, bevorderen we begrip en respect in de klas.

Huis van de Dialoog: Het Huis van de Dialoog biedt een platform voor gesprekken over onderwerpen zoals slavernij, racisme en inclusiviteit. Ook organiseren ze een jaarlijks dialoogfestival.

Antidiscriminatie: Het stadsdeel zet zich in voor het bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke rechten. In 2025 zullen o.a. twee informatie/dialoog bijeenkomsten georganiseerd worden over moslimdiscriminatie.

Informatie- en discussiebijeenkomst over moslimdiscriminatie: Bij discriminatie.nl regio Amsterdam zijn er steeds meer meldingen van moslimdiscriminatie: 47 in 2022, 56 in 2023 en 170 in 2024 (waarvan 87 na de 'Maccabi-incidenten'). De meeste incidenten vinden plaats in de openbare ruimte, gevolgd door onderwijs, collectieve voorzieningen en de arbeidsmarkt. In samenwerking met Projectbureau Zasja, OM, meldpunt discriminatie en politie zullen wij twee bijeenkomsten organiseren over moslimdiscriminatie en moslimhaat, met focus op agenderen, ervaringen delen, melden, vervolgen en bestraffen. De bijeenkomsten bevatten inleidingen van onderzoekers en vertegenwoordigers van politie, OM en anti-discriminatievoorzieningen, en bieden ook ruimte voor initiatieven uit het maatschappelijk middenveld. De bijeenkomsten zijn interactief, met de bezoekers centraal.

De eerste bijeenkomst vindt plaats in juni uitsluitend voor vrouwen en de tweede bijeenkomst eind september 2025.

Dialogen: In 2025 worden er 12 dialogen georganiseerd om gesprekken tussen verschillende groepen te faciliteren. Stadsdeel Noord wil de dialoog in Noord faciliteren via het Huis van de Dialoog en een traject om dialoogbegeleiders op te leiden. Dit project bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Oprichting van een stadsdeel-breed en divers samengesteld dialoogcollectief.
2. Opleiding van deelnemers van dit dialoogcollectief ten behoeve van het faciliteren van een dialoogtafel.
3. Ondersteuning van het dialoogcollectief in het organiseren van lokale dialoogtafels.

In gesprek: Het laten reizen van de expositie door alle stadsdelen, met een randprogramma per stadsdeel. Stichting Open Mind produceert de buitententoonstelling. Deze tentoonstelling geeft een gezicht aan en vertelt het verhaal van Amsterdammers met een Joodse, Islamitische, Palestijnse en Israëlische achtergrond. De tentoonstelling zal te zien zijn op het Buikslotermeerplein in tussen 11 juni – 2 juli 2025.

Kinderrechtenscan: Er wordt aandacht besteed aan de resultaten van de kinderrechtenscan over discriminatie en racisme onder kinderen en jongeren. De kindercommissie is gevraagd om over het thema na te denken en hier advies over te geven. Voor de zomer zal er een bijeenkomst worden georganiseerd over één van de aanbevelingen uit het rapport "Anders Behandeld", namelijk het bevorderen van een inclusieve samenleving (hieronder vallen: voorlichting geven, het (goede) gesprek voeren en in de opvoeding aandacht geven aan inclusiviteit). De kindercommissie Noord zal hierbij betrokken worden.

LHBTQI+ veiligheid: Er wordt gewerkt aan het vergroten van de sociale veiligheid en acceptatie van LHBTIQ+'ers in het stadsdeel, door met hen in contact te komen, netwerken te versterken en de zichtbaarheid te vergroten. De LHBTIQ+ gemeenschap is in Noord minder zichtbaar en ervaart een gebrek aan veiligheid en acceptatie. Het stadsdeel zet in op gesprekken, het verstevigen van netwerken (zoals de QUEER TAFEL, een kennisnetwerk) en het vergroten van de zichtbaarheid. Recente incidenten benadrukken de noodzaak hiervan.

In 2024 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd, waaronder Black Pride NL Project Healing en een veiligheidsconferentie voor de Moslim Queer community, en bijeenkomsten met de LHBTQI+ gemeenschap om te werken aan onderlinge verbondenheid. Dit jaar gaan we verder met een vervolg op deze bijeenkomsten en besteden we aandacht aan twee projecten die voort zijn gekomen uit de laatste bijeenkomst: een Inclusiebankje en een Omstanderstraining. Dit jaar zal de focus vooral liggen op het verder opbouwen van een kennisnetwerk LHBTQI+, in samenwerking met Aynouk Tan (Stichting Encourager) en een Queer Navigator (sleutelfiguur LHBTQI+). Het idee is om een QUEER TAFEL (kennisnetwerk)

op te zetten waar diverse organisaties bij aansluiten die met de community werken, maar ook sleutelfiguren. Om een sterk kennisnetwerk voor LHBTQI+ in Noord op te bouwen en onveiligheid vroegtijdig te detecteren, is het belangrijk om drie doelgroepen met elkaar te verbinden: Queer Navigators (sleutelfiguren), stakeholders (belangenorganisaties, queer cafés, clubs, gyms) en ambtelijke netwerken (wijkagenten, projectleiders veiligheid, gebedshuizen, jongerenwerk).

Ook komt er een rondreizende buitenexpositie van PRIDE PHOTO op het BSMP met een randprogramma.

Gebedshuizen overleg: Het voortzetten van de bijeenkomsten met gebedshuizen om actuele thema's te bespreken en de rol van gebedshuizen in de sociale cohesie te verkennen. Twee keer per jaar komen verschillende gebedshuizen samen.

Projecten

• Vrouw aan het Ij € 20,000.00
• Keti Koti Waterlandplein € 1,500.00
• Keti Koti Junior € 8,417.00
• Keti Koti dialoog festival, Huis vd Dialoog € 5,000.00
• Dialogen door Noord, Huis vd Dialoog € 7,000.00
• Dialoog/informatie bijeenkomst moslimdiscriminatie € 6,000.00
• Randprogramma en opening expo Marokkaan in Mokum, EMCEMO € 5,000.00
• Pride Photo opening/randprogramma, € 5,000.00
• Bijeenkomsten LHBTQI+, € 15,000.00
Totaal € 72,917.00